

Nekoliko dni po tistem sva se srečala pri belem dnevu, in tistikrat sem se domislil, da sem jo tudi že v prejšnjih časih videl semintja . . .

Njej se je brala na obrazu potrto, pobitost, mene pa je navdajala tista samopašna razkošnost, ki se tako rada loteva nas moških, kadar vemo, da trpi radi nas žensko bitje . . .

Srečala sva se tudi pozneje še nekolikokrat . . . Njen pogled je bil mrkel, resigniran, otožen, moj jezen, srdit . . . A jaz nisem bil jezen, ona pa je bila v resnici žalostna! . . .

Potem pa je prišlo tako, da se niti videla nisva več! . . .

Elza, kje si pač zdaj? . . .

Elza, ali se spominjaš kdaj mene, kakor se spominjam jaz tebe? . . . Ali slutiš, Elza, da me še zdaj peko tiste tvoje solze?

* * *

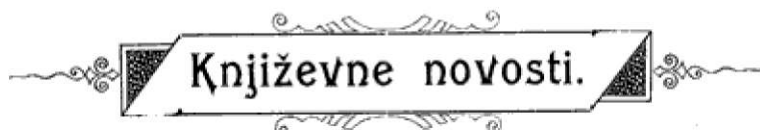
To je bil eden tistih hipov življenja, ki nam jih nakloni usoda, ne da bi vedeli, zakaj . . .

To je bil eden tistih dogodkov, ki nam vedno zopet prihajajo v spomin, ki nam vedno spet vznemirjajo srce — —

Človeško srce je kakor harpa, po kateri je razpetih nebrojno strun . . . In teh strun se dotika zdaj rahleje, zdaj močneje spomina dih . . .

Strune pa done in zvone, in njih glas je zdaj vesel in skladno ubran, zdaj žalosten in poln disharmonij! . . .

A žalosten in neubran je večkrat nego ubran in vesel! — —

Poezije drja. Franceta Prešerna. Uredil skriptor L. Pintar. Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg. V Ljubljani. 1900. VIII. + 244. Velika 4^{ka}.

Tandem aliquando et post tot discrimina rerum je prišel na svetlo naš ljubi Prešeren v novi obleki! Kakor Penelopa svojega Odiseja, tako težko smo pričakovali Prešerna leto za letom. Včasih se je raznesla novica, da je že vse pripravljeno za tisk: tekst je urejen, ilustracije izvršene, toda čakali smo še — par let zaman. Potem smo slišali praviti, da se že tiska in da gotovo izide tega in tega meseca. No nič ni bilo — Odiseja-Prešerna še ni bilo na obzorju. Neugodni vetrovi so bili spet nekam zanesli njegovo ladjo. Navsezadnje smo ga pa vendar dočakali. In ravno letos, ko bomo praznovali stoletnico njegovega rojstva, je prišel! Kajpada smo bili vsi radovedni, v kaki obleki ali obliki se nam predstavi. Kot vesten urednik sem si ga seveda prav pozorno ogledal od glave do nog. Kakšen vtisk je napravil name?

Ako poročam o novi izdaji Prešernovih poczij pod rubriko »književne novosti«, pripoznavam, da je to nekoliko nelogično. Ne nameravam namreč pisati ocene Prešernovih poczij, ki nam niso nove, neznane, ampak le poročati hočem o tej najnovejši izdaji njegovih pesmi.

*

Ako knjigo prelistamo in pregledamo od prve strani do zadnje, prepričamo se, da se je znana, z vsemi potrebnimi tiskarskimi stroji dobro preskrbljena tvrdka Ig. pl. Kleinmayrjeva & Fed. Bambergova res potrudila, da izide Prešernova knjiga v kar najdostojnejši moderni obliki. Moramo reči, da tako elegantne zunanje oblike še ni imela dozdej nobena leposlovna slovenska knjiga. Papir najfinejši, črke nalašč naročene za to knjigo (čeprav se nekaterim dozdevajo nekoliko »premastne«, »prekrepke«, premarkantne). — Ako nam pa navzlic vsej tej, v tipografskem oziru brezhibni in res krasni opravi Prešeren v novi izdaji ne ugaja popolnoma, kriv tega ni tiskar, ne založnik, nego g. urednik in pač tudi ilustrator . . .

*

Resnica je, da tujega duševnega blaga ni tako lahko urejevati kakor svoje. Okusi so precej različni. Včasih se nam zdi kaka pesem manj vredna, dočim jo je avtor smatral morebiti za eno svojih najboljših — in vice versa! Tudi kronološki red posameznih stvari nam včasih ni znan; včasih ne vemo, kaj je prišlo pisatelju izpod peresa prej, kaj pozneje. Včasih najdemo med rokopisi varijante in ne moremo se odločiti, katera verzija je »najboljša« itd. Vse to otežuje urejevanje tujega beletrističnega, pesniškega blaga . . .

Urednik novega Prešerna je imel pred seboj izdanje iz leta 1847., potem v izdaji Stritarjevi-Jurčičevi natisnjeni *dostavki* pesmi, ki jih Prešeren sam ni bil objavil l. 1847., ter par manj važnih rokopisov.

Ko se je bila nova izdaja začela redigirati, dajali so razni literati naši gospodu uredniku raznih, često diametralno nasprotujočih si nasvetov. Teh nasvetov tudi omenja g. urednik nekaj v »Predgovoru« . . .

Škoda samo, da se ni oziral n. pr. na moj skromni nasvet glede razporedbe in uvrstitve tistih v »dostavku« l. 1866. priobčenih pesmi Prešernovih! Da se je g. urednik ravnal po mojem nasvetu, bila bi izšla knjiga v harmonski tekstni obliki, tako pa knjiga ni enotna.

L. 1898. sem bil objavil v »Ljubljanskem Zvonu« na strani 633. par opomenj, tičočih se uvrstitve tistega »dostavka« v celotno izdajo. Založnik g. Otomar Bamberg je bil čital dotične moje misli in se je popolnoma strinjal z menoj. Poslal mi je bil rokopis Prešernovih poczij z željo, da jih uredim po svojih načelih, izraženih v »Zvonu«. Lotil sem se dela in sem uvrstil vse tiste v »dostavku« l. 1866. natisnjene pesmi pod rubrike, ki jih je Prešeren sam uvedel v svoji izvorni izdaji iz leta 1847.

Pod I. rubriko »Pesmi« sem bil uvrstil »Zdravijco« (ki jo je tudi g. urednik sedaj pustil v tem oddelku) in pa pesmico »Vso srečo ti želim«. Na koncu II. oddelka »Balade« in Romance« sem dodal »Nuno in kanarčka«, »Zarjavelo devico«, »Svetega Senana«, »Nebeško procesijo«, »Pesem o zidanju cerkve na Šmarni gori« in »Šmarno goro«.

Med »Različne poczije« v III. rubriki sem uvrstil pred »Epigrami« prigodnico »Janezu Hradecckemu«. Na koncu že l. 1847. natisnjenih epigramov

sem uvrstil vse napise in epigrame, ki se nahajajo v »dostavku« Jurčičeve-Stritarjeve izdaje iz l. 1866., in druge napise, ki so se pozneje bili nabrali.

Med »Sonete« — pa pred sonetom »Matiju/Čopu« — sem dal vse v »dostavku« zbrane sonete.

Prevode: »Lenoro«, »Tri želje« (Grünove), »Lützove strelce« in »Parizino« pa sem pomestil na koncu »Balad in Romanc« zaporedoma. Hotel sem, da bi bili prevodi skupaj; ker je Prešeren »Lenoro« dal med balade in romance, dobro, sem pa še te epske prevode uvrstil med njegove »Balade in Romance«. Prevod, če je še tako dober, je in ostane prevod; avtor si ga ne sme in ne more lastiti; delo ni njegovo. Uredniku ni nič mar, če prevodi niso vsi enako dovršeni. Ako se že sprejmejo tudi prevodi med izvirne poezije, potem pa naj bodo zaradi homogenosti skupaj!

Vrednost kake pesmi se ne ceni po tem, na katerem mestu je natisnjena, ampak pesem se ceni po njeni notranji vrednosti. Mesto, kje stoj kaka stvar v knjigi, odločuje navadno le kronologija. Ako pa ne vemo, kdaj je bila ta ali ona stvar spočeta, spisana ali prvokrat natisnjena, no takrat se nam tudi ni treba glave beliti! To je čisto irevelantna in postranska reč! — Danes začnem pisati kako reč. Predno pa jo dovršim, med pisanjem, šine mi v glavo kak drug motiv, kak nov sujet, ki je mojemu dušnemu razpoloženju veliko bližji. Lotim se torej kar tega drugega sujeta in ga obdelam in dovršim poprej, nego pa tisto prvo snov, ki sem jo začel že pisati! Vprašam torej učenjake: kaj je v tem slučaju »ύστερον« in kaj je »πρότερον«? — katera pesem je tukaj po kronologiji »prva« in katera je »zadnja«? Jaz ne vem točnega odgovora. —

Kdor se s takimi malenkostmi ukvarja, uganja puste igrače. — Meni je merodajna temeljna razvrstitev gradiva, ki jo je uvedel v svoji knjigi Prešeren sam. Po tej razvrstitvi sem se natanko ravnal in zato se nisem nič pregrešil proti namenu in tendenci pesnikovi, še manj pa proti pieteti. —

Gospod urednik se sklicava na neki cenzurni rokopis, ki se baje nahaja v deželnem muzeju. K temu moram opomniti, da izgubi rokopis, čim je knjiga natisnjena, v istem hipu vsako meritorno veljavo. Zakaj? Zato, ker se je tisk vršil tako, kakor je hotel in želel avtor sam. Knjiga izide takšna, kakršno je želel imeti pisatelj. Vsakemu čitatelju in kritiku je merodajen in odločilen poslej le tiskani eksemplar, ne pa rokopis, če se je slučajno tudi ohranil. Saj je znana stvar, da pisatelj neredkokrat še na korekturnih polah, med tiskanjem izpreminja in popravlja svoj spis. Kako veljavo bi torej mogel imeti prvotni tekst? Zanimiv je le še za nabiratelje avtografov in pa za — grafologe. —

Pred menoj leži izdaja Prešernovih poezij, ki jo je uredil pesnik sam. Ta je zame merodajna, rokopis pa me ne briga čisto nič! . . .

Ugovarjajo nam: Zakaj pa Prešeren ni bil uvrstil v svojo izdajo vseh svojih morebiti že v »Čebelici« natisnjenih pesmi?

Točnih razlogov za to ne vemo. Da bi nekaterih v »dostavku« se nahajajočih pesmi ne bil smatral za »enakovredne«, ne verjamem. Da se n. pr. veličastna oda »Zdravijca« glede umetniške vrednosti lahko meri s katero si-bodi izmed drugih »pesmi« v 1. oddelku, je jasno. Morda pa se je Prešernu takrat zdela pre — radikalna, preslovanska, in bal se je, da bi mu cenzura knjigo zaplenila; zato je »Zdravijco« izpustil. »Nuna in kanarček« je bila za »predmarčne« čase tudi nekoliko kočljiva. Saj vemo, kaki Tartuffi žive še dandanes

pod solncem. »Sveti Senan« — no, ta je bil pa za tisto dobo naravnost izzivajoč. Prešeren je hotel izdati knjigo nekaterih svojih poezij, a da mu knjiga izide brez zadržkov, je opustil vse, kar bi utegnilo kakemu filistru preveč zadeti ob nos. No, pozneje, ko se časi izpremene, izdamo polagoma tudi druge stvari. Ljubi Slovenci, ki še niso vajeni čitati in poslušati naravnih in odkritosrčnih glasov, naj se za sedaj nekoliko privadijo novim napevom, novim besedam, novim idejam, izvedenim v preskromnem, slovenskem (kranjskem) narečju! Tako je brez dvoma mislil dr. Prešeren, ko je nosil svoj rokopis v tiskarno.

Ne smemo pozabiti, da je bila Prešernova knjiga poezij za tiste čase pravi dogodek, nekaj naravnost epohalnega. Prešeren je to gotovo vedel in se je nekoliko — bal predsodkov polnega svojega občinstva . . .

Razlogi torej, ki jih navaja gospod urednik za svojo razvrstitev Prešernovih poezij, niso utemeljeni. Ko bi bil pridržal tisto razvrstitev, ki sem jo bil priporočal v »Zvonu« jaz, bila bi knjiga harmonski razdeljena in urejena. In — kar je važen moment! — nova izdaja bi bila brez dvoma veliko bolj podobna prvi izdaji iz l. 1847. Tako pa je nova izdaja čisto enaka Jurčičevi-Stritarjevi izdaji iz l. 1866. — česar g. urednik niti nameraval ni! Ironija usode. In sedaj je tisto gradivo, ki spada po svoji naravi skupaj, čisto po nepotrebnem razkosano in porazmetano. Pregled Prešernovih poezij je sedaj veliko težavnejši . . .

Ako se držimo pravega načela, da nam sme in mora biti edino merodajen tiskani eksemplar Prešernovih poezij iz l. 1847., potem ne morem razumeti, kako je mogel g. urednik nad »Soneti«, ki se začenjajo na str. 125., napraviti novi naslov: »Sonetje ljubezni«?! Prešeren sam namreč tem šesterim sonetom, ki stoje pred »Sonetnim vencem«, ni dal nikakega posebnega naslova! G. urednik torej že a priori ni imel pravice, kaj prenařejati v tekstnem oziru, ni imel pravice, dajati sonetom kak naslov, ki ga Prešeren sam ni bil dal! In drugič ta čudni naslov: »Sonetje ljubezni«?! Ali so samo ti sonetje erotične vsebine? Ali niso tudi sonetje, ki stoje za »Sonetnim vencem« od strani 146. pa do 155. incl., tudi skoziinskoz erotični?! Ljubi čitatelj, prosim, vzemi Prešerna v roke, čitaj, pa se prepričaj sam! — In »Sonetni venec« sam, čegar »magistrale« kaže v začetnicah ime Primičeve Julije — ali ni tudi po večini erotične vsebine? Naslov: »Sonetje ljubezni« na strani 125. torej nima absolutno nikakega zmisla in drugič je brezokusen. Ako je bil Prešeren morda v rokopisu dal tem sonetom tak naslov, med tiskanjem ga je s finim taktom prečrtal, ali kakor že. Zmisla nima, kakor sem dokazal, absolutno nikakega. Pa tudi dosleden ni bil g. urednik. Če je dal sonetom, ki se začenjajo na str. 125., poseben naslov, zakaj pa ni dal nikakega naslova sonetom, ki se začenjajo na str. 146.? Simeetrija in doslednost bi vsaj zahtevali to!

Na strani 156. je g. urednik dal trem sonetom spet samovoljno svoj naslov: »Zabavljivi sonetje«. S kako pravico? Prešeren namreč nad sonetom: »Ali prav se piše kama ali kasha« nima nikakega nadpisa!

Takisto ni dal Prešeren sonetom, ki se začenjajo na strani 159. (»O Vrba! srečna, draga vas domača« . . .), nikakega nadpisa. G. urednik pa je krstil te sonete z naivnim imenom: »Sonetje nesreče«! Neverjetno, pa resnično! Per parentesin bi še dostavil, da naslov: »Sonetje nesreče« sam na sebi niti slovenski ni. In končno se moramo vprašati: Ali izraža in opeva samo teh šest sonetov, od strani 159. do 164., pesnikovo nesrečo? Prešeren sam je to dobro

vedel, da ne, in zato teh šestih sonetov tudi ni tako enostransko naslovil v svoji knjigi! —

Gospod urednik nam v predgovoru ni razložil, zakaj si je dovolil pri sonetih te neumestne nadpise, in zato res ne vemo, kdo mu jih je nasvetoval. Prešeren bi protestoval z rokami in nogami, ko bi videl te čudne napise . . .

Jezik Prešernov bi bil g. urednik z lahko vestjo še bolj opilil in popravil, ne da bi bil s tem delal Prešernu kako krivico. Če poje sedaj pesnik svojo serenado »pod oknom«, če se obrača s svojimi pesmimi k »dekletom«, če se roga »zvezdogledom« . . . če čitamo: *pevec*, črna, *učenec*, *tvojega*, *krst*, *pri Slovincem*, *imenitna dela* . . . in tako dalje: — potem bi bil g. urednik lahko še pomodernil takšne-le oblike Prešernove: za *bolji* rabo (str. 21.), *največi* hudo *grji* (napake) [104], *največi* hudo (str. 43.), *najlepši* (Urška) [str. 67.], *lepši* (dekle) [str. 49.], *najžlahtnejši* trave, *najslajši* (dišave) [26.], *cveteče* (str. 49.), *neiztrohnjeno* (namesto: *neiztrohnelo*) srce (str. 72.), *vkroten* (str. 93.) itd. . . .

Prav je storil g. urednik, da je zmanjšal nekoliko Prešernove akcente. Mislimo, da bi jih bil lahko črtal še več!

* * *

Ilustroval je Prešerna slikar A. Karpellus.¹⁾ Karpellus je v svoji stroki znamenit mojster in odličen umetnik. Ako se mu pa vse ilustracije niso popolnoma posrečile, prihaja odtod, ker Prešerna ni čital v izvorniku in ker pogostokrat morda ni dovolj razumel pesnika našega.

Najlepše ilustracije so morda: Zaglavje »gazelam« na strani 113. (»Primičeva Julija«), potem dramatični »Zadnji boj« iz »Krsta pri Savici« na strani 171., »Begun« na str. 181. in lepa »Nuna s kanarčkom« na str. 203.

¹⁾ Gosp. Belé je bil tako prijazen pa mi je o Karpellesu napisal naslednje vrste:

»Slikar Adolf Karpellus, star blizu 30 let, je rojen v Galiciji in je sin c. in kr. podpolkovnika (trije bratje slikarjevi služijo kot aktivni častniki). Zvršil je višjo realko na Dunaju ter istotam akademijo obrazovalnih umetnosti. Pozneje se je izpopolnjeval v Parizu in na specialni šoli za pokrajinsko slikanje v Concarneau-u v Bretanji. Že kot gojenec posebne šole za zgodovinsko slikarstvo na Dunaju je uspešno debutiral na razstavi umetniške družbe s podobo »Pri smrti postelji« (ki visi v gosp. Bamberg's pisarni) in nje duhovitim pendantom »Slaba vest«. Vsled zasebnega naročila je zvršil potem po pisanih podatkih risane ilustracije za štiri slovenske narodne pesmi in oljnato sliko »Ribič«. Ta krasna kompozicija je bila povod, da je gosp. Bamberg poveril g. Karpellusu ilustriranje Prešerna. Žal, da se mu je ista hvaležna snov pozneje, dasi je trikrat poskusil, vselej ponesrečila. Ker slikar slovenščine ne ume, dobival je prevod pesmi, sposobnih za slikarsko tolmačenje, potrebne fotografije, figurine itd. iz Ljubljane. Večino podob je zvršil za časa svojega bivanja na Francoskem l. 1894./5., tedaj ob času, ko sta bila brata Šubica že mrtva, umetniški naraščaj naš se pa še ni bil pojavil. Vrnivši se na Dunaj, je gosp. Karpellus razstavil pohvalno sprejeti sliki »Bretonska deklica« in »Materina ljubezen«. Vpregel se je potem v sladki jarem sv. zakona, in to je bržkone krivo, da se danes bavi največ s praktično stroko svoje umetnosti ter slika reklamne podobe in riše ilustracije za dunajske in monakovske liste, dokler mu milejša usoda ne razveže kril za svoboden umetniški vzlet . . .«

Naslovna slika »Prešeren in muza(?)« ni posebno srečna; vinjeta »Pesmi« s Prešernovo podobo je dobra. Prešeren »pod oknom« je vendar nekoliko preokoren. Mornar na str. 19. je res izvrstno karakteriziran, samo da njegova ladja, žal, ne stoji na vodi, ampak na snegu ali ledu(!). Slike na str. 25. ne razumem. Kaj ima tukaj v spominu na Vodnika opraviti »Jezdec na konju«?! Nikjer v tisti odi ni govora o kakem jezdecu ali konju, pač pa o ptiču — feniksu! Sama na sebi pa je sličica krasna. »Nezakonska mati bi bila lahko mlajša in bolj dražestna. Vinjeta »Povodnji mož« na strani 39. dobro izraža demonsko oblast povodnikovo. Na sestavljeni ilustraciji »Rozamunda« (str. 47.) je preveč detajlov. Ker se je izvirna slika morala zaradi clichéja zmanjšati, postale so posameznosti nekoliko nejasne. »Man sieht den Wald vor lauter Bäumen nicht.« — »Ribič« (str. 75.) se je pač čisto ponesrečil. Slika »Različne pesmi« kaže brez dvoma prizor iz »Nove pisarije«. Filister, ki poučuje Prešerna, kako in kaj naj pesni, je imenitno karikiran! — »Mrtvi Čop« (str. 93.) ilustruje prav dobro tragično smrt pesnikovega prijatelja. — Vinjeta k »sonetom« nam predstavlja rojstvo našega Prešerna z domačo hišo njegovo v Vrbi. — »Črtomir« in »Bogomila« na str. 167. sta dobra. Slika »Pri blejskem jezeru« in pa »Krst« (str. 189.) imata isto hibo kakor slika na strani 47. —

Da se je za »dostavek« naredila posebna ilustracija, ki ni posebno jasna, se mi zdi pa že odveč!

Škoda, da je ilustracij tako malo! Koliko je še epskih pesmi Prešernovih, ki bi bile ponujale prehvaležnih motivov za ilustracije. Seveda bi se bila s tem knjiga znatno podražila, in nemara je baš to vzrok, da ima knjiga razmeroma malo podob. —

Kakor sem že omenil in poudaril, je A. Karpellus brez dvoma velik umetnik. O tem pričajo njegove krasne ilustracije slovenskih narodnih pesmi, o katerih sem poročal v »Ljubljanskem Zvonu« l. 1898. na str. 767. Pa mož je tujec, in ne moremo mu zameriti, če s svojim risalnim peresom ni vselej prave pogodil. Gospod Ivan Belé, ki je posredoval med »Prešernom« in slikarjem, je imel gotovo veliko truda, da je poslednjemu raztolmačil tekst. Za to požrtvovalnost mu moramo v obstoječih razmerah biti samo hvaležni. — Boljše in naravno bi bilo vsekakor, da se je ilustrovanje Prešernovih poezij poverilo kakemu slovenskemu slikarju. Delo bi se bilo izročilo kakemu Hrvat, Čehu, Poljaku ali Rusu. Koliko izvrstnih ilustratorjev in risarjev imajo zlasti Čehi!

Toda — kar je, to je! Na novo ali boljše ilustrovanega Prešerna menda ne doživimo tako kmalu . . .

*

Ko bi nove izdaje ne bil vesel, bi ne bil toliko pisal o njej. S svojimi kritičnimi opazkami sem hotel rojake samo opozarjati na novega Prešerna, da si ga naj omislijo! Povedal pa sem svoje subjektivno mnenje o ureditvi tega pesniškega zbornika odkrito in to svoje mnenje tudi utemeljil. Prepričan sem, da tako kakor jaz utegne soditi še marsikdo o novi izdaji Prešernovih poezij. Gospod urednik je ravnal pač po svojih nazorih, po svojem prepričanju in po svojem okusu. Ker so pa zlasti estetični okusi jako različni, zatorej pač g. urednik na svojem stališču Prešerna ni mogel drugače urediti, nego ga je uredil. Knjiga leži sedaj vendarle na naši mizi. Težko da bi bil Prešeren že letos izšel, da ga ni vzel v roke gospod skriptor Pintar. Trud ni bil majhen, in delo tudi ne baš prijetno zanj, ki ni imel prakse v takih rečeh. Hvaležni

mu moramo biti, da bode slovenski narod sedaj svojega velikega pesnika Prešerna lahko čital v dostojni obliki, ki sta jo oskrbela marljivi urednik in pa podjetni založnik.

Petsto ilustriranih izvodov je sicer že razprodanih, upamo pa, da bodo rojaki tudi cenejše izdanje radi kupovali. Ne bi je smelo biti nikjer na Slovenskem zavedne slovenske hiše, kjer ne bi imeli v svoji knjižnici poezij Franceta Prešerna.

*

Prešeren je napisal tudi nekaj pesmi v nemškem jeziku ter prevedel nekaj svojih slovenskih poezij na nemški jezik. Da spoznamo pesnika našega od vseh strani, je potrebno, da se izdajo v posebni knjižici tudi nemške pesmi Prešernove. Želimo, da jih izda g. Bamberg še letos. —

A. Aškerc.

»Zvonček«. List s podobami za slovensko mladino. Leto I. V Ljubljani. Urednik E. Gangl. Ta novi mladinski mesečnik je začel izhajati letos. Čeprav izhaja za našo mladino že več let znani »Vrtec«, vendar smo prepričani, da »Zvonček« ni odveč. Glavna stvar je seveda, da zadene »Zvonček« vselej pravi glas, ki bo segal mladim ljudem v srce. Primernih spisov treba. A če jih uredništvo ne bi moglo dobiti izpod domačih peres, smelo bi si jih izposojati tudi iz drugih, zlasti iz slovanskih literatur. Morebiti bi bilo za takšen list kako drugo ime prikladnejše — no ime je ime. Duh je, ki oživlja; črka je mrtva. Uredništvu želimo mnogo sreče, novi list sam pa pozdravljamo ter ga vsem odgovornim mladine kar najtopleje priporočamo. —

Ilustr. Narodni koledar za l. 1900. Tečaj XII. Uredil Drag. Hribar v Celju. Ta priljubljeni koledar je izšel letos z mučeniškim vencem ovenčan. V prvotni izdaji je bil namreč zaplenjen. Kakor navadno, prinesel je tudi letos primernih beletrističnih in drugih aktualnih člankov. Prav dobra je Mefistova črno obrobljena satira.

Ker vemo, da je g. izdajatelj in urednik vnet za vsak napredek, svetujemo mu dvoje. Prvič naj v bodoče med »evropskimi vladarji« popolnoma opušča imena tistih miniaturnih nemških držav. Saj nas prav nič ne zanima, kdo »vlada« »Lippe-Detmold« ali »Reuss«. Škoda papirja in črnila! Namesto teh malih vladarjev pa naj objavlja rajši vladarje po drugih delih sveta: prezidenta Severne Amerike, južnoameriških držav, potem japonskega in kitajskega cesarja, predsednika južnoafričanskih republik itd. Tako se koledarju razširi obzorje in postane sam na sebi zanimivejši. Da postane koledar še bolj naroden in moderen, naj izpusti g. urednik pri posameznih mesecih neznanstvena vremenska proročanja. Takšna proročanja pač zanimajo kmečko čitateljstvo, ne pa inteligentnih izobražencev! Namesto teh proročanj naj g. urednik uvede zgodovinsko kroniko. Pri posameznih mesecih naj se omenjajo najvažnejši dogodki iz zgodovine Slovanov in zlasti iz naše slovenske zgodovine! Naj se omenjajo veseli in žalostni dogodki, potem pa tudi rojstni in smrtne dnevi odličnih Slovanov . . . Poleg teh dat bi bilo zabeleževati rojstne in smrtne dneve tistih mož in žen sploh, ki so si pridobili za napredek, za prosveto in za svobodo človeštva velikih zaslug, pa naj so pripadali katerikoli narodnosti.

Hribarjev »Narodni koledar« priporočamo z mirno vestjo vsem slovenskim rodoljubom.

**